

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
Relationship between Leadership in the 21st Century of School
and Teacher core competencies under the Secondary
Education Service Area Office Samut Prakan

ภัชราพร จ้อยเจริญ^{1*} และ สุวิทย์ สลามเต๊ะ²

Phatcharaphorn Joijarern^{1*} and Suwit Salamteh²

(วันที่รับบทความ: 18 มีนาคม 2569, วันที่แก้ไขบทความ: 5 เมษายน 2569, วันที่ตอบรับ: 7 เมษายน 2569)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะหลักของครู 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู และ 3) หาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู จำนวน 322 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 50 ข้อ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.988 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะหลักของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู ในภาพรวมเป็นความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู เป็นดังนี้ ผู้บริหารควรส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันในองค์กร เนื่องจากการบริหารต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกระดับ โดยควรสร้างบรรยากาศแห่งความเคารพและไว้วางใจ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิด วางแผน และตัดสินใจร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนาและปรับวัฒนธรรมองค์กรให้สอดคล้องกับบริบท เพื่อเสริมสร้างความร่วมมืออย่างต่อเนื่องภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยเป็นแบบอย่างที่ดี สื่อสารแนวปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ใช้การประชุมและกรณีตัวอย่างสร้างความตระหนัก พร้อมให้คำแนะนำเชิงสร้างสรรค์ และเน้นให้ครูตระหนักบทบาทของตน เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่กระทบภาพลักษณ์ และเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของสถานศึกษา

¹ นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันสารสาสน์เทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

¹Master of Education in Educational Administration, Sarasas Suvarnabhumi Institute of Technology

²อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ สถาบันสารสาสน์เทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

² Lecturer of Faculty of Education and Liberal Arts, Sarasas Suvarnabhumi Institute of Technology

*Corresponding author e-mail: Phatcharaphorn24@gmail.com Tel. 0841218033 ²e-mail: Suwit.sal242506@gmail.com Tel. 0815139233

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ศตวรรษที่ 21, สมรรถนะหลักของครู, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objective of this research is 1) to study examine the 21st century leadership of school administrators and the core competencies of teachers; 2) to study investigate the relationship between the 21st century leadership of school administrators and the core competencies of teachers; and 3) to study propose guidelines for developing the 21st century leadership of school administrators and the core competencies of teachers. The sample group consisted of 322 teachers, selected using stratified random sampling and three school administrators were selected using a purposive sampling. The research instrument was a five-level rating scale questionnaire. The instrument consisted of 50 items. Content validity was examined using the Index of Item-Objective Congruence (IOC), with values ranging from 0.67 to 1.00. The overall reliability of the instrument was 0.988, utilizing descriptive statistics (percentage, mean and standard deviation) correlation coefficient analysis, and interview formats. The research findings revealed that: 1) The overall level of 21st century leadership of school administrators and the core competencies of teachers was high. 2) The relationship between the 21st century school administrator leadership and teachers core competencies was positive at a moderate level, statistically significant at the .01 level. and 3) Guidelines for Developing 21st Century Leadership of School Administrators and Teachers' Core Competencies were as follows: School administrators should promote a collaborative organizational culture, as effective administration requires the participation of teachers and personnel at all levels. They should foster an atmosphere of respect and trust, encourage involvement in thinking, planning, and decision-making processes, and continuously develop and adapt the organizational culture in alignment with the context to enhance sustained collaboration within the educational institution. School administrators play a crucial role in promoting teachers' ethics and professional codes of conduct by serving as positive role models and consistently communicating appropriate practices. They utilize meetings and case examples to raise awareness, provide constructive guidance, and emphasize teachers' awareness of their roles in order to avoid behaviors that may negatively affect professional image, thereby enhancing the credibility of the educational institution.

Keywords: Leadership, 21st Century, Teachers' Core Competencies, School Administrators

บทนำ

ในปัจจุบันการศึกษานั้น เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพชีวิต สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่งตามสภาวะการณ์และบริบทแวดล้อม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ผู้ที่จะขับเคลื่อนการศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ต้องอาศัยผู้นำที่มีประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ ทักษะ รวมทั้งผู้นำที่พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ผู้นำทางการศึกษาในสถานศึกษาคือผู้บริหาร ซึ่งต้องอาศัยการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยหากผู้บริหารสามารถบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสม ย่อมส่งผลให้คุณภาพการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ดี (นันทกร อรุณโน, 2559)

การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วในยุคปัจจุบัน อาจต้องอาศัยความเป็นผู้นำในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษานั้นเป็นทั้งผู้นำขององค์กรและเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ผู้นำจะต้องช่วยกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานใช้ความพยายามในการทำงานให้สำเร็จตามจุดหมายของสถานศึกษา ส่งผลให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อภิญา พลอาสา และจิราภรณ์ ผันสว่าง, 2566) และนอกจากนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น ไม่เป็นเพียงแต่พัฒนาเฉพาะผู้เรียนเท่านั้น แต่จำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เพราะคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาจะสะท้อนไปยังคุณภาพของผู้เรียน ดังเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 52 กระทรวงศึกษาธิการมีภารกิจในการกำกับ ส่งเสริม และพัฒนากระบวนการผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง(กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) การเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องมีคุณลักษณะและสมรรถนะที่เหมาะสม เพื่อประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้และทักษะตามสมรรถนะหลักของครูในศตวรรษที่ 21 ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

การวิเคราะห์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566-2570 มีการตั้งทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการศึกษาวิเคราะห์ ยุทธศาสตร์ แผนสำคัญ นโยบายระดับต่าง ๆ และการใช้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์และเมื่อศึกษาแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ผ่านมานั้น พบว่าทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษายังพบจุดข้อบกพร่องในเรื่องของการพัฒนาสมรรถนะของครู ดังนั้นแนวทางการพัฒนาของแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในปีนี้นั้น จึงมีจุดที่ควรพัฒนาต่อในเรื่องของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงสมรรถนะครูในทุกด้าน รวมทั้งให้มีคุณธรรม จริยธรรมและการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ, 2567) ซึ่งแนวทางการพัฒนาเหล่านี้จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้นครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การปฏิบัติงานหรือกิจกรรมของครูมีประสิทธิภาพ

จากการวิเคราะห์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประจำปีงบประมาณ 2567 ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อเป็นข้อมูลในการ

พัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู ในการพัฒนาคุณภาพของทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 2,337 คน และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 100 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครู ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G* power Analysis (นิพิฐพนธ์ สนิทเหลือ และคณะ, 2561) ใช้ Test family เลือก Statistical test เลือก ANOVA: Fixed effects, omnibus, one-way เลือก Type of power analysis เป็น A priori: Compute required sample size-given α , power, and effect size กำหนดขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.3 ค่าความคาดเคลื่อน (Alpha) เท่ากับ 0.05 และค่า Power ($1 - \beta$) เท่ากับ 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ตามสัดส่วนขนาดของแต่ละโรงเรียน และคัดเลือกครูของแต่ละขนาดด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป และมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษ อย่างไรก็ตาม กระบวนการเก็บข้อมูลจริง ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 322 ฉบับ และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครบทั้ง 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยลักษณะของเครื่องมือมีวิธีการสร้างตลอดจนการพัฒนาคุณภาพ ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 5 ด้าน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิรทสเกล ตอนที่ 3 แบบสอบถามสมรรถนะหลักของครู มี 5 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิรทสเกล ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก จากนั้นนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และนำไปทดลองใช้กับครู ข้าราชการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ผลพบว่า แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ

.985 แบบสอบถามสมรรถนะหลักของครู มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .974 และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์
สำหรับการใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยกำหนดกรอบการสัมภาษณ์จากประเด็นที่
ได้จากแบบสอบถาม ที่พบว่าครูมีความคิดเห็นว่าควรพัฒนาการบริหารสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางการพัฒนา
ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
โดยดำเนินส่งแบบสอบถามในรูปแบบ Google form ผ่าน QR CODE พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการทำ
วิจัยต่อข้าราชการครู จำนวน 322 ฉบับ โดยกำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลภายใน 30 วัน เมื่อครบ
กำหนด ผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่เก็บคืนกลับมา จำนวน 322 ฉบับ คิดเป็น
ร้อยละ 100 จากนั้น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยต่อไป

3.2.แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อเข้าสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา
พร้อมส่งประเด็นคำถามล่วงหน้า และนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ จากนั้นดำเนินการ
สัมภาษณ์แบบตัวต่อตัวกับผู้ให้ข้อมูลจำนวน 3 คน และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ
เพียร์สัน ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้ในการวัดและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว ซึ่งตัวแปรเหล่านี้ถูกเก็บ
รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน การวัดความสัมพันธ์นี้จะช่วยให้นักวิจัยเข้าใจว่าตัวแปรสองตัวนั้น มีการ
เปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกันหรือตรงกันข้าม และรูปแบบการสัมภาษณ์ด้วยกระบวนการ Content
Analysis

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะ
หลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผลการวิจัยสามารถนำเสนอตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะหลักของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard Deviation : S.D.) ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่
21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=322)

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการสื่อสาร	4.49	0.63	มาก	2

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
2. ด้านการสร้างความร่วมมือ	4.44	0.76	มาก	5
3. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	4.46	0.76	มาก	4
4. ด้านทักษะทางเทคโนโลยี	4.49	0.75	มาก	3
5. ด้านการคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม	4.54	0.70	มากที่สุด	1
รวม	4.48	0.68	มาก	

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.70) รองลงมา คือ ด้านการสื่อสาร ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.63) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสร้างความร่วมมือ ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.76)

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

การวิเคราะห์ระดับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน

(n=322)

สมรรถนะหลักของครู	ระดับสมรรถนะ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	4.46	0.65	มาก	1
2. สมรรถนะการบริการที่ดี	4.44	0.71	มาก	2
3. สมรรถนะการพัฒนาตนเอง	4.41	0.73	มาก	4
4. สมรรถนะการทำงานเป็นทีม	4.42	0.74	มาก	3
5. สมรรถนะจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.32	0.75	มาก	5
รวม	4.41	0.66	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.65) รองลงมา คือ สมรรถนะการบริการที่ดี ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมรรถนะจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.75)

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

วิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยการวิเคราะห์หา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21		สมรรถนะหลักของครู					รวม
		1. สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน	2. สมรรถนะการบริการที่ดี	3. สมรรถนะการพัฒนาตนเอง	4. สมรรถนะการทำงานเป็นทีม	5. สมรรถนะจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู	
		Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_{tot}
1. ด้านการสื่อสาร	X_1	.409**	.389**	.401**	.423**	.263**	.408**
2. ด้านการสร้างความร่วมมือ	X_2	.408**	.504**	.547**	.491**	.351**	.515**
3. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์	X_3	.471**	.495**	.546**	.498**	.351**	.512**
4. ด้านทักษะทางเทคโนโลยี	X_4	.450**	.480**	.561**	.519**	.375**	.518**
5. ด้านการคิดสร้างสรรค์ และพัฒนานวัตกรรม	X_5	.484**	.490**	.528**	.516**	.369**	.518**
รวม	X_{tot}	.490**	.504**	.554**	.522**	.366**	.528**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (X_{tot}) กับสมรรถนะหลักของครู (Y_{tot}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ พบว่า เป็นความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = .528$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู สรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันภายในองค์กร เนื่องจากการบริหารงานไม่สามารถดำเนินการได้โดยผู้บริหารเพียงลำพัง แต่จำเป็นต้องอาศัยการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันบนพื้นฐานของความเคารพและความไว้วางใจ โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการคิด วางแผน และตัดสินใจร่วมกัน ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีและการทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งธำรงรักษาและปรับปรุงยุควัฒนธรรมองค์กรที่ดีให้สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลง เพื่อเสริมสร้างความร่วมมืออย่างต่อเนื่องภายในสถานศึกษา

ผู้บริหารควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยเริ่มจากการเป็นแบบอย่างที่ดีและสื่อสารแนวปฏิบัติที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารใช้การประชุมและกรณีตัวอย่างเป็นเครื่องมือในการสร้างความตระหนักรู้ และให้คำแนะนำเชิงสร้างสรรค์แก่ครู นอกจากนี้ยังเน้นให้ครูตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในฐานะแบบอย่างของนักเรียนและสังคม เพื่อหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่อาจเสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์วิชาชีพ อันจะช่วยเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ที่ดีของสถานศึกษา

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มองเห็นถึงสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องคิดค้นสิ่งใหม่ที่จะนำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมภายในองค์กร และให้เป็นทรัพยากรสำคัญส่วนหนึ่งขององค์กรที่สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ดังนั้นองค์กรจึงต้องกระตุ้นการคิดสร้างสรรค์ของบุคลากรและส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมศักยภาพและความได้เปรียบ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิสวะ ผลกอง (2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มุ่งเน้นการบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการทักษะทางสังคมและทักษะชีวิต การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการใช้หลักสูตร และสมรรถนะหลักของครู อยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าครูต้องมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองให้สมบูรณ์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้ดีขึ้น รวมถึงยังเป็นการสร้างผลงานให้กับตนเองในการประเมินต่าง ๆ ให้ผ่านเกณฑ์ตามตัวชี้วัดที่กำหนด ครูจึงต้องให้ความสำคัญและใส่ใจในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนเองอย่างมาก ทั้งนี้ครูต้องมีการวางแผนลำดับขั้นตอนการทำงาน การกำหนดเป้าหมาย ติดตามกาประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติศักดิ์ ชัยสุพรรณ (2565) กล่าวว่า การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง พฤติกรรมของครูที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตั้งใจและความรับผิดชอบ ต่อภาระงาน มุ่งพัฒนางานให้เกิดคุณภาพและความสมบูรณ์ โดยใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ควบคู่กับการวางแผน กำหนดเป้าหมาย และมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจัดอันดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านทักษะทางเทคโนโลยีกับสมรรถนะการพัฒนาตนเอง สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและนโยบายการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้เรียนและครู สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งระวี เมฆไธย (2560) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะ โดยการสนับสนุนและเปิดโอกาสให้เข้าถึงและใช้สื่อ สารสนเทศ และ

เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเสริมสร้างความสามารถในการใช้เครือข่ายทางสังคมอย่างถูกต้อง และเหมาะสม ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และสร้างสื่อได้ พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการจัดการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน และเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยี ควบคู่กับครูที่ต้องมีการพัฒนาสมรรถนะหลักของครูในด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของ วนิดา ภูขำนิ (2564) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะภายในของบุคคลที่สะท้อนผ่านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเกิดจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งส่งผลให้ผลงานมีคุณภาพและโดดเด่น

3. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู โดยสังเคราะห์เป็นภาพรวม ดังนี้

ด้านการสร้างความร่วมมือ: ประเด็นการสัมภาษณ์ ผู้บริหารสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันด้วยความเคารพและไว้วางใจกัน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันภายในองค์กร โดยเน้นการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทุกระดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ พรปวิณ เพ็ชรคง (2563) กล่าวว่า การสร้างความร่วมมือ เป็นการร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมทำ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบุคลากรในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาองค์กร เพื่อให้บรรลุความสำเร็จ

สมรรถนะจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู: ประเด็นการสัมภาษณ์ ครูหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่เสื่อมเสียต่อภาพลักษณ์วิชาชีพ

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยการเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนิกันต์ สุขวัฒน์ (2560) กล่าวว่า การปฏิบัติตนโดยยึดถือหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครูอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและสังคม อันจะนำไปสู่การสร้างเชื่อมั่นและศรัทธาต่อวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ควรนำผลการศึกษาไปใช้และศึกษาค้นคว้าวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ควรส่งเสริมด้านการสร้างความร่วมมือ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการทำงานร่วมกันของบุคลากรโดยอาศัยกระบวนการที่เป็นระบบ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมตัดสินใจ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านสมรรถนะหลักของครู ควรส่งเสริมสมรรถนะจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน สื่อสารแนวปฏิบัติและมาตรฐานวิชาชีพครูอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

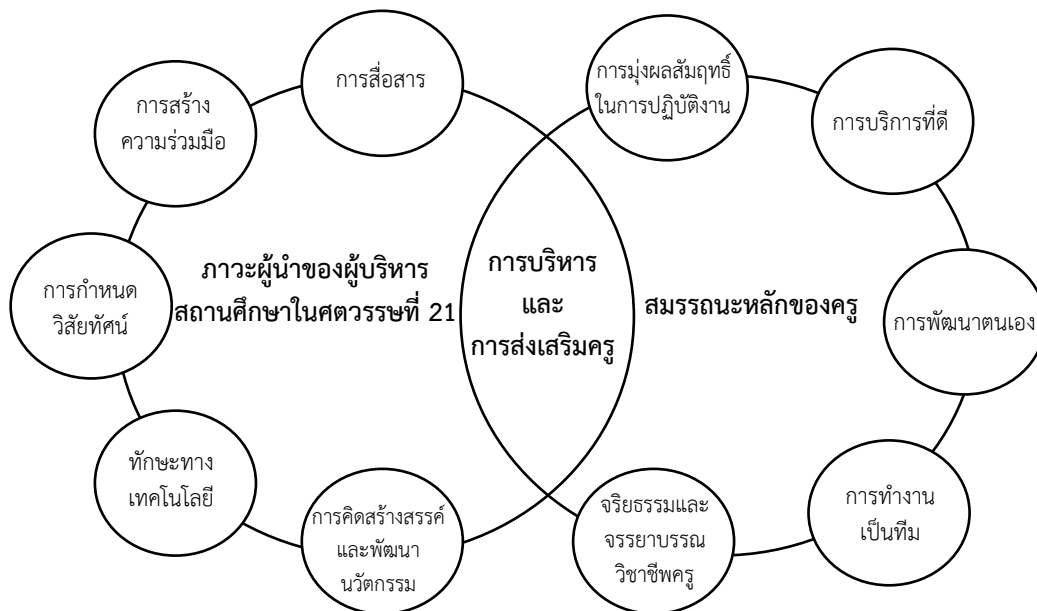
2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบภาวะผู้นำที่ช่วยกำหนดทิศทางและวางแผนการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะหลักของครู

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะหลักของครู เนื่องจากปัจจัยด้านนโยบาย ด้านเทคโนโลยี และด้านสภาพแวดล้อมทางการศึกษา มีผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำและสมรรถนะของครู

2.3 ควรพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในด้านการสร้างความร่วมมือ เพื่อเสริมสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพของการบริหารจัดการในสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

จากการทำวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในรูปแบบโมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาสมรรถนะหลักของครู

ภาพ โมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
เพื่อพัฒนาสมรรถนะหลักของครู

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กิตติศักดิ์ ช้ายสุพรรณ. (2565). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธนิกันต์ สุขวัฒน์. (2560). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักของบุคลากรครูที่ปฏิบัติงานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

- นนทกร อรุณโน. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิพิฐพนธ์ สนิทเหลือ, วัชรพร สาทรีเพ็ชร, และ ญาดา นภาพารักษ์. (2561). การคำนวณขนาดตัวอย่างด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*POWER. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 5(1), 503-504.
- พรปวีณ์ เพ็ชรคง. (2563). ความร่วมมือในการทำงานและการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ส่งผลต่อการบริหารความหลากหลายของบุคลากรที่มีช่วงอายุต่างกัน กรณีศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รุ่งระวี เมฆไธย. (2560). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- วนิดา ภูขำนิ. (2564). การพัฒนาสมรรถนะของครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนบ้านนาตาลคำซำ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิศวะ ผลทอง. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กลุ่มนโยบายและแผน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. พริกหวานกราฟฟิค.
- อภิญญา พลอาสา, & จิราภรณ์ ผันสว่าง. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 3(1), 37-38.